

Komparácia únikov spotrebných daní na Slovensku a v Českej republike¹

Comparison of spill duty in Slovakia and Czech Republic

Ivana LENNEROVÁ

Abstrakt

Po roku 2004, teda po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie a zároveň po daňovej reforme, boli uskutočnené zásadné zmeny v činnosti daňovej a colnej správy. Nepriame dane, najmä oblasť spotrebných daní, boli harmonizované s jednotným daňovým systémom, ktorý sa uplatňuje v celej Európskej únii. Správa spotrebných daní, ktoré tvoria podstatnú a pomerne stabilnú časť príjmov štátneho rozpočtu, bola presunutá z kompetencií daňovej správy na colnú správu. Boli prijaté zákony, ktorých cieľom bolo zamedziť daňovým únikom, sprehľadniť systém nakladania s jednotlivými komoditami, rozšíriť možnosti kontroly, zamedziť nelegálnym obchodom a tiež zlepšiť podnikateľské prostredie. Okrem toho musí colná správa úzko spolupracovať s colnými orgánmi ostatných členských štátov Európskej únie.

Kľúčové slová: spotrebné dane, daňové úniky, kontrolné známky

Abstract

After the year 2004, the accession of Slovakia to the European Union, while after tax reform, major changes were made in the operation of the tax and customs administration. Indirect taxes, particularly the area of excise duties have been harmonized with the single tax system, which applies throughout the European Union. Report excise taxes, which constitute a substantial and relatively stable part of the revenue of the state budget, has been moved from the tax administration responsibilities to the customs administration. Were adopted laws aimed at preventing tax evasion, more transparent system for handling various commodities, options to extend controls to prevent illegal trade and also improve the business environment. In addition, the customs administration to work closely with the customs authorities of the other Member States of the European Union.

Keywords: excise taxes, tax evasion, tax stamps

1 Spotrebné dane v SR

Od januára 2012 vznikla spojením daňovej a colnej správy finančná správa. Dôvodom je najmä znižovanie administratívnej záťaže, jednoduchší výber daní, cieľ a odvodov a v neposlednom rade aj potlačanie daňových únikov a zabezpečovanie zdrojov pre štátny

¹ Príspevok vznikol z 50% v rámci riešeného projektu „Determinanty formovania znalostnej ekonomiky v kontexte novej hospodárskej stratégie „Európa 2020“ (Evidenčné číslo projektu: 1/0174/11) a z 50% v rámci riešeného projektu „Teória regulovania a možnosti aplikácie jej prístupov na skúmanie medzinárodnej migrácie pracovných síl“. (Evidenčné číslo projektu: 1/0210/13).

rozpočet.² „Hlavným poslaním finančnej správy je efektívnym výberom a správou daní a cla naplňať príjmovú časť štátneho rozpočtu a rozpočtu Európskej únie, ochrana ekonomických záujmov štátu a ochrana výdavkovej časti štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Finančná správa plní úlohy, ktoré vyplývajú z hlavného posolania finančnej správy, a to najmä v oblasti zamedzovania porušovania colných a daňových predpisov. Vykonáva dohľad nad dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, predpisov Európskej únie a medzinárodných zmlúv, ktorými zabezpečuje realizáciu obchodnej politiky, daňovej politiky, colnej politiky a poľnohospodárskej politiky pri obehú tovaru v styku s tretími krajinami, vykonáva colný dohľad nad tovarom v rámci jednotného colného územia Európskej únie, v oblasti správy nepriamych daní, daňového dozoru nad tovarmi podliehajúcimi spotrebným daniam, vykonáva vzájomnú medzinárodnú pomoc a spoluprácu pri správe daní, cla a pri vymáhaní finančných pohľadávok. Plní úlohy v oblasti colných taríf, colných sadzieb, colnej hodnoty, nomenklatúrneho zatriedovania tovaru, pôvodu tovaru, štatistiky obchodu s tretími krajinami a štatistiky obchodu medzi členskými štátmi Európskej únie a plní ďalšie úlohy ustanovené osobitným predpisom.“³ Vyžadujú sa teda také legislatívne zásahy, aby finančná správa mohla efektívne bojovať proti porušovaniu colných a daňových predpisov, a teda aj daňovým únikom, ktoré majú okrem zníženia príjmov do štátneho rozpočtu negatívny vplyv aj na hospodársku súťaž, ziskovosť a možnosť uplatnenia sa na trhu poctivo podnikajúcich subjektov či kvalitu podnikateľského prostredia.

Zdaňovanie spotrebnou daňou je založené na systéme daňových skladov, s ktorým súvisí daňový režim pozastavenia dane. „Daňový režim pozastavenia dane znamená odloženie vzniku daňovej povinnosti do dňa uvedenia tovarov do daňového voľného obehu, pričom tovary v danom režime sa môžu voľne vyrábať, spracúvať, skladovať a prepravovať bez zaťaženia spotrebnou daňou.“⁴ Z dôvodu existencie daňového režimu pozastavenia dane vzniká riziko daňových únikov, preto je nutná dôsledná kontrola zo strany správcu dane. Je potrebné monitorovať výrobu predmetov spotrebnej dane, ich skladovanie, prepravu, distribúciu a predaj až do momentu zaplatenia dane. Z dôvodu znižovania tohto rizika bolo prijatých množstvo podmienok pre narábanie s tovarom v režime pozastavenia dane. „Vo všeobecnosti sú legislatívne upravené dve základné formy eliminácie rizika nezaplatenia spotrebnej dane:⁵

- v pozastavení dane môžu predmet spotrebnej dane vyrábať, spracúvať, skladovať, prijímať a odosielať (daňový sklad) alebo prijímať z iného členského štátu (daňový sklad, oprávnený príjemca) len osoby, ktoré sú daňovo a odvodovo spoľahlivé, bezúhonné a spĺňajú ďalšie zákonom stanovené podmienky,
- všetky osoby, ktoré v rámci režimu pozastavenia dane tovar vyrábajú skladujú, prepravujú a prijímajú sú povinné skladať správcovi dane tzv. zábezpeku na daň, ako formu krytia rizika vzniku daňového nedoplatku.“

Zábezpeka na daň je jedným z nástrojov na zabránenie daňových únikov, ktorý funguje ako vytváranie rezervy finančných prostriedkov, ktorá v prípade neuhradenia dane daňovým dlžníkom plynie do štátneho rozpočtu. Výška zábezpeky je daná príslušným

² FINANČNÁ SPRÁVA SR. d. n. *Na Medzinárodných leteckých dňoch tento rok po prvý raz aj finančná správa.* [on-line]. Dostupné na internete: <<http://www.siaf.sk/hlavny-programovy-partner/financna-sprava-sr.html>>. [cit. 2013-28-01].

³ VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2012

⁴ SCHULTZOVÁ, A. - RABATINOVÁ, M. 2011. *Dane zo spotreby*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. s. 193. ISBN 978-80-225-3293-8.

⁵ ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?l>>. [cit. 2013-15-02].

zákonom a môže sa zvýšiť alebo znížiť. Po vysporiadaní dane v inom členskom štáte a jeho potvrdení správcom dane môže byť zábezpeka na daň vrátená.

Od marca 2009 boli s cieľom predchádzania vzniku daňového nedoplatku a vytlačenia nelegálnych aktivít z trhu prísnené podmienky týkajúce sa systému zloženia zábezpeky na daň oprávnenými príjemcami.

Prepravu predmetov spotrebnej dane v pozastavení dane a oslobodených od dane od apríla 2010 uľahčuje elektronický sprievodný dokument, ktorý sa využíva v systéme monitorovania namiesto papierovej formy sprievodného administratívneho dokumentu.

Aj napriek týmto podmienkam boli pri daňových kontrolách zistené rôzne spôsoby ich obchádzania ako aj iné formy daňových únikov.

1.1 Daňové úniky na jednotlivých spotrebných daniach

Daňové úniky môžeme pozorovať pri všetkých druhoch daní, najviac však pri nepriamych daniach, teda pri dani z pridanej hodnoty a jednotlivých spotrebných daniach. „Z hľadiska rizikovosti a náchylnosti k daňovým únikom možno spotrebné dane rozdeliť do dvoch skupín:⁶

- 1) spotrebná daň z piva, vína, elektriny, uhlia a zemného plynu, ktoré z dôvodu nižšieho daňového zaťaženia ako aj určitej regulácie zo strany štátu predstavujú nižšiu mieru rizika,
- 2) spotrebná daň z minerálneho oleja, liehu a tabakových výrobkov, ktoré správca dane ako aj oslovené profesijné združenia a komory vnímajú ako oblasť najväčších daňových únikov.“

Tabuľka č. 1: Prípady zadržania výrobkov a komodít v roku 2012

	Počet prípadov	Množstvo	Colná hodnota/hodnota v €	Finančný únik v €
Cigarety	47	11 210 281 ks	388 056,21	1 164 546,76
Tabak	5	36 245,52 kg	110 174,99	889 600,91
Zariadenia na výrobu tabakových výrobkov	1	1 ks	550 000,00	0,00
Minerálny olej	1	3 850 l	5 621,00	1 487,64
Lieh	5	697,28 l	7 585,00	7 502,26
Zariadenia na výrobu liehu	3	4 ks	4 500,00	0,00

Zdroj: ⁷

1.1.1 Daňové úniky na spotrebnej dani z liehu

Lieh je zaťažený relatívne vysokým daňovým zaťažením, čo často vedie daňové subjekty k daňovým únikom, a teda najmä k nelegálnej výrobe liehu. Výroba liehu je možná z voľne dostupných surovín, skladovanie si nevyžaduje špeciálne podmienky a navyše je možné lieh ľahko zameniť s inými tovarmi, čo zjednodušuje nelegálne praktiky. V snahe o minimalizáciu daňových únikov bol schválený zákon č. 105/2004 o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona

⁶ ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete:

<<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?l>>. [cit. 2013-8-02].

⁷ VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2012

č. 211/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorý však bol od 1. januára 2012 nahradený zákonom o spotrebnej dani z alkoholických nápojov č. 530/2011 Z. z. Podľa tohto zákona môže vyrábať lieh v liehovarníckom závode na pestovateľské pálenie ovocia každá fyzická a právnická osoba, ktorá vopred podá písomnú žiadosť o registráciu na príslušný colný úrad a po splnení podmienok daných zákonom mu colný úrad vydá osvedčenie o registrácii. K daňovým únikom, a teda s tým spojenou nelegálnou výrobou liehu zaraďujeme výrobu liehu subjektmi, ktoré nie sú riadne registrované, alebo im nebolo udelené osvedčenie o registrácii, pálenie liehu v domácich podmienkach, nelegálnu výrobu liehu riadne registrovanými subjektmi, ale taktiež predaj nelegálne vyrobených a dovezených liehovín, predaj liehu bez ochranných známk, neoprávnené nároky na vrátenie spotrebnej dane z liehu a nelegálny dovoz a vývoz liehu. Za nelegálne sa považuje aj samotné vlastníctvo zariadenia určeného na výrobu liehu a pálenie liehu v nelegálnej domácej pálenici. Ovocný kvas od pestovateľa môže byť vypálený v riadne registrovanom liehovarníckom závode na pestovateľské pálenie ovocia, prevádzkovateľ takéhoto závodu vyberie od pestovateľa daň pri odovzdaní liehu, pričom možno použiť zníženú sadzbu dane (najviac na množstvo 43 l alkoholu z vyrobeného liehu pre jedného pestovateľa a jeho domácnosť za jedno výrobné obdobie).⁸

Pri spotrebných daniach existuje mnoho spôsobov, ako sa vyhnúť plateniu dane. Pri spotrebnej dani z liehu patria medzi najviac využívané metódy tieto:

- Nelegálna výroba liehu, nelegálna držba liehu a zariadenia na výrobu liehu
V uplynulých rokoch prevládala nelegálna výroba liehu, a to najmä miešanie nelegálneho liehu s prímiesami, arómami alebo príchutami, následné nelegálne uskladňovanie liehu a príprava na distribúciu do obchodných reťazcov, prostredníctvom organizovaných sietí. Vďaka činnosti pôvodne colného kriminálneho úradu, aktuálne kriminálneho úradu finančnej správy boli daňové úniky spôsobené nelegálnou výrobou liehu výrazne znížené.

Príklad

Oproti roku 2004 sú prevádzkovatelia reštauračných zariadení omnoho opatrnejší. Zatiaľ čo pôvodne bol nelegálny lieh uskladňovaný priamo v týchto zariadeniach, v súčasnosti je takýto lieh z bezpečnostných dôvodov uskladňovaný mimo priestorov, v ktorých sa uskutočňujú podnikateľské aktivity. V priebehu rokov 2006 až 2009 predstavoval celkový finančný únik zo zistených 45 zdokumentovaných prípadov nelegálnej držby a výroby liehu a držby výrobného zariadenia 55 458 eur.

- Riziká v súvislosti s prevádzkovaním daňového skladu osobami, ktoré nie sú vlastníckmi výrobného zariadenia
Problém nastáva, ak legálni prevádzkovatelia daňových skladov vyrábajú lieh prostredníctvom technologického zariadenia, ktorého vlastníkom je iná osoba, nie sú vlastníckmi výrobných a administratívnych budov a pozemkov. Pokiaľ takýto výrobca neplatí dane, nemôže voči nemu správca dane uspokojiť svoje pohľadávky, a tým vzniká nenávratná škoda štátu.

Príklad

Po oznámení zmeny členov štatutárneho orgánu a konateľov spoločnosti vykonal správca dane miestne zisťovanie, ktorým zistil, že okrem oznámenej zmeny došlo aj k zmene majetkových pomerov, teda že majetok liehovarníckeho závodu ako aj prislúchajúce pozemky prešli do vlastníctva osoby, pre ktorú nebolo vydané

⁸ PÁLENICA SMIŽANY. d. n. *Upozornenie pre pestovateľov ovocia, výrobcov liehu a ostatnú verejnosť.* [online]. Dostupné na internete: http://www.palenicasmizany.sk/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=64:upozornenie&catid=35:ostatne&Itemid=76. [cit. 2013-09-02].

povolenie na výrobu liehu v liehovarníckom závode, no ani povolenie na prevádzkovanie daňového skladu. Okrem toho boli v daňovom sklade zaistené falošné kontrolné známky.

- Daňové úniky v súvislosti s osobitne denaturovaným liehom
Pravidelne sú zisťované prípady nelegálnej výroby liehovín použitím výrobkov obsahujúcich denaturovaný lieh, napríklad kvapalín do ostrekovačov, liehových riedidiel, koncentrátov nemrznúcich zmesí a podobne. Dôvodom je legislatíva Európskej Únie ako aj slovenská legislatíva, podľa ktorej nie je potrebné používať sprievodný dokument, ani skladať zábezpeku na daň pri preprave výrobkov obsahujúcich denaturovaný lieh a správcovia dane nemajú tento systém pod kontrolou. Takáto činnosť je nelegálna nielen z dôvodu finančných únikov na spotrebných daniach, ale aj z dôvodu veľkého rizika poškodenia zdravia, nakoľko takto vyrobené liehoviny sa predávajú na čiernom trhu, alebo dokonca sa dodávajú do predajní v originál fľašiach s ukradnutou, alebo sfalšovanou kontrolnou známkou a spotrebiteľ nevie, že nekupuje originál.

Príklad

Výrobky z osobitne denaturovaného liehu, ktoré boli denaturované denaturačným prostriedkom denatónium benzoat (bitrex), boli deklarované ako finálne výrobky. Správca dane operatívnu činnosťou zistil okrem opakovanej prepravy týchto výrobkov v autocisternách aj odstránenie denaturačného prostriedku, nakoľko bitrex je známy tým, že je pomerne ľahko odstrániteľný z liehu. Takto získaný lieh bol následne použitý na výrobu liehovín a uvedený na trh.

- Predaj liehu bez označenia kontrolnou známkou,
- Zistenie falošných kontrolných pásov,
- Porušenia pri preprave liehu v pozastavení dane na území únie,
- Používanie liehu oslobodeného od dane bez vydaného povolenia na prijímanie liehu v pozastavení dane ako aj bez vydaného odberného poukazu,
- Falšovanie a pozmeňovanie technických opatrení na označovanie tovaru.

Každé spotrebiteľské balenie liehu musí byť podľa zákona označené kontrolnou známkou, ktorá povinne obsahuje identifikačné číslo spotrebiteľského balenia, objem liehu, objemovú koncentráciu liehu v spotrebiteľskom balení a rôzne ochranné prvky. Už od zavedenia tejto povinnosti sa vyskytujú rôzne formy porušovania povinností spojených s označovaním kontrolnými známkami. „Podľa informácií správcu dane počas výkonu daňového dozoru vykonávaného colnými úradmi, t. j. od roku 2004 bolo napríklad pri spotrebnej dani z liehu zaznamenaných 2 874 prípadov zistenia falzifikátov kontrolných známok, čo predstavovalo množstvo 1 519 167 kusov kontrolných známok. Ak by boli spotrebiteľské balenia liehu označené týmito falzifikátmi kontrolnej známky uvedené do daňového voľného obehu, výška daňového úniku na spotrebnej dani z liehu by predstavovala asi 3 816 tis. eur.“⁹

- Porušenia pri označovaní spotrebiteľského balenia liehu a spotrebiteľského balenia cigariet

Nakoľko sú neustále zisťované mnohé prípady porušenia ustanovení spojených s označovaním spotrebiteľských balení liehu, colné úrady sa vo zvýšenej miere zameriavajú na kontrolu liehu a cigariet v daňovom voľnom obehu. K porušeniu dochádza najmä pri predaji legálnych balení označených falošnými kontrolnými známkami, pri predaji nelegálnych balení označených legálnymi známkami, pri

⁹MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. 13.10.2005. *Informácia o zlepšení činnosti daňovej správy a colnej správy a o návrhu opatrení na elimináciu daňových únikov.* [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4677>>. [cit. 2013-11-02].

samotnom označovaní balení falošnými kontrolnými známkami alebo pri označovaní nelegálnych balení legálnymi známkami.

- Nedostatky zistené v súvislosti s tlačou kontrolných známk
Pri tlači kontrolných známk sa vyskytujú problémy s nedostatočnou kvalitou tlače, nízkou kvalitou ceninového papiera, či nízkou úrovňou ochranných prvkov ochrannej známky. Ďalším nedostatkom je nízka možnosť kontroly tlačiarňí cenín, ktoré nespolupracujú so správcom dane.

Příklad

Colnému riaditeľstvu SR bol tlačiarňou z iného členského štátu predložený vzor výtlačku kontrolnej známky, ktorá mala nízku úroveň ochrany a kvality. Takúto kontrolnú známku nie je problém sfaľšovať, či už napodobniť alebo nelegálne vytlačiť. Okrem toho, vzhľadom na konštrukciu identifikačného čísla uvedeného na kontrolnej známke je v daňovom voľnom obehú veľa spotrebiteľských balení liehu, ktoré sú označené kontrolnými známkami s tým istým identifikačným číslom, čo spôsobuje veľké komplikácie pri výkone riadnej kontroly správcem dane.

V nasledujúcej tabuľke môžeme vidieť prehľad zistených falzifikátov kontrolných známk, výšku potenciálnych daňových únikov, počet predaných balení liehu označených falošnou kontrolnou známkou a počet predaných nelegálne vyrobených spotrebiteľských balení liehu označených pravou kontrolnou známkou.

Tabuľka č. 2: Spotrebiteľské balenie liehu a kontrolné známky

	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010*
Počet falzifikátov KZ	86 804	255 519	64 021	5 343	111 817
Výška daňového úniku v tis. EUR	300	260	194	66	13
Počet zistení predaja SBL označeného falzifikátom KZ	499	91	98	30	4
Počet zistení predaja nelegálne vyrobených SBL označených pravou KZ	803	986	585	754	542

*Údaj k 30.9.2010

Zdroj: ¹⁰

„Pri výrobe liehu, spracúvaní liehu, uvádzaní liehu na trh, manipulácii s liehom a iným nakladaním s liehom, ako aj pri výrobe vonných látok a chuťových látok, droždia a octu možno uplatniť straty liehu“.¹¹ Normy strát liehu sa používajú z dôvodu daňovej, normatívnej aj technickej evidencie a slúžia na účely sledovania a vyčíslovania strát liehu. V nasledujúcej

¹⁰ ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?>>. [cit. 2013-15-02].

¹¹ MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR. d. n. *Výnos o normách strát liehu v liehovarnických závodoch a u ostatných spracovateľov liehu pre jednotlivé druhy strát a uplatnenie týchto strát liehu na účely oslobodenia od spotrebnej dane z liehu.* [on-line]. Dostupné na internete: <https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat_doc.pdf?instEID=-1&attEID=13447&docEID=73029&matEID=1800&langEID=1&tStamp=20090813112234200>. [cit. 2013-15-02].

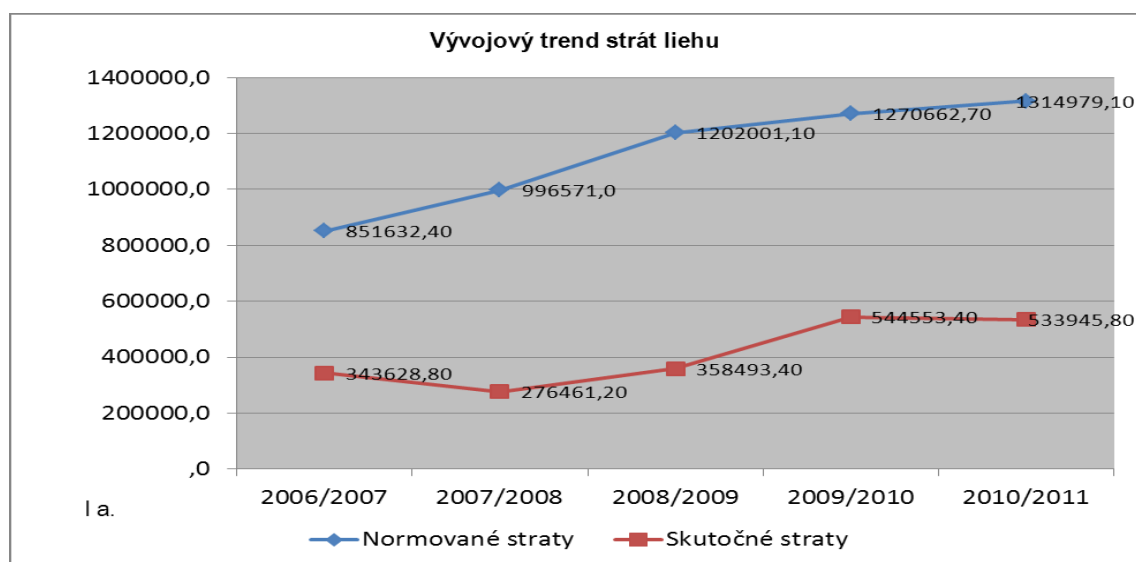
tabuľke môžeme vidieť porovnanie normovaných strát liehu a skutočne zistených strát liehu za sledované obdobia rokov 2006 až 2011. „Množstvo liehu pripadajúce na normované straty liehu rastie a skutočne zistené straty liehu, ktoré boli uplatnené na účely oslobodenia od spotrebnej dane z liehu, mierne klesajú.“¹²

Tabuľka č. 3: Vývojový trend strát liehu

	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Normované straty	851 632,40	996 571,00	1 202 001,10	1 270 662,70	1 314 979,10
Skutočné straty	343 628,80	276 461,20	358 493,40	544 553,40	533 945,80

Zdroj:¹³

Graf č. 1: Vývojový trend strát liehu

Zdroj:¹⁴

1.1.2 Daňové úniky na spotrebnej dani z tabakových výrobkov

Tak ako lieh, tak aj tabakové výrobky sú zaťažené vysokou spotrebnou daňou, ktorej sa snažia daňové subjekty vyhnúť rôznymi spôsobmi. Boli zavedené mnohé opatrenia s cieľom zabrániť daňovým únikom. Colné orgány hodnotia tieto opatrenia pozitívne, čo možno vidieť aj v náraste výnosov z týchto spotrebných daní. Napriek uvedeným skutočnostiam môžeme stále vidieť nelegálne činnosti vedúce k daňovým únikom, ktoré sú uskutočňované najmä týmito spôsobmi:

- Nelegálna preprava a dovoz tabakových výrobkov na územie SR
Nakoľko má Slovensko takmer 98 kilometrov dlhú hranicu s Ukrajinou, ktorá stále nie je členským štátom Európskej únie, tak aj napriek rôznym technickým a legislatívnym opatreniam sa dostáva na Slovensko veľké množstvo nelegálne privezených cigariet s ochrannou známkou Ukrajiny. Problémom nie je len samotná hranica so Slovenskou republikou, ale aj hranica medzi Ukrajinou a Maďarskom alebo Poľskom, keďže na

¹² Výročná správa o činnosti colnej správy za rok 2011

¹³ Výročná správa o činnosti colnej správy za rok 2011

¹⁴ Výročná správa o činnosti colnej správy za rok 2011

tovar, ktorý sa už raz dostane na územie Európskej únie sa uplatňuje pravidlo voľného pohybu tovaru. Nelegálny dovoz tabakových výrobkov na územie Slovenskej republiky sa zvyšuje najmä v obdobiach zmien legislatívy, a to keď sa zvyšujú sadzby spotrebných daní alebo sa znižuje limit povoleného množstva privezených tabakových výrobkov osobami z tretích krajín.

Príklad

Pri výkone colného dohľadu správca dane zastavoval dodávkové vozidlo. Toto však na pokyn správcu nereagovalo a v jazde pokračovalo. Vodič, ktorý bol občanom Slovenskej republiky zastavil až keď ho zablokovali vozidlá colnej správy. Pri následne vykonanej colnej kontrole vozidla sa zistilo, že sa vodič pokúšal nelegálne doviesť väčšie množstvo cigariet. Toto množstvo predstavovalo daňový únik vo výške približne 122 tisíc eur.

- Nelegálna výroba tabakových výrobkov

Ďalším spôsobom ako sa vyhnúť plateniu spotrebnej dane z tabakových výrobkov je ich nelegálna výroba. Výrobcovia využívajú buď opustené budovy, v ktorých si zakladajú výrobné, alebo legálne výrobné situované tak, aby bol daňový dozor čo najviac sťažený.

Príklad

V rámci operatívnej činnosti bola správcom dane vykonaná obhliadka objektu bývalého poľnohospodárskeho družstva. Na mieste bolo nájdených niekoľko kartónových škatúl, v ktorých bol umiestnený tabak ako surovina. V tých istých priestoroch bolo umiestnené aj v tom čase činné zariadenie na sušenie tabaku, a tiež ďalšie technologické zariadenia, ktoré slúžia na výrobu tabakových výrobkov. Všetky nájdené zariadenia boli vzájomne prepojené a aj plne funkčné. Únik na spotrebnej dani sa odhaduje vo výške približne 320 tisíc eur.

- Fiktívne vývozy,
- Fiktívne ukončenie režimu tranzit,
- Prepustenie tovaru do režimu tranzit bez zaevidovania na colnom úrade odoslania,
- Prepustenie tovaru do režimu voľný obeh bez dostatočného overenia colného vyhlásenia, bez odobratia vzorky a bez zabezpečenia colného dlhu,
- Prejednanie a prepustenie tovaru do navrhovaného režimu neexistujúcej firme,
- Úmyselne deklarovaná nižšia hmotnosť tovaru (pri tabaku na šúľanie),
- Predaj nelegálneho tabaku a tabakových výrobkov.

Tabuľka č. 4: Prípady záchytov cigariet CKÚ, ich množstvo, hodnota a daňový únik

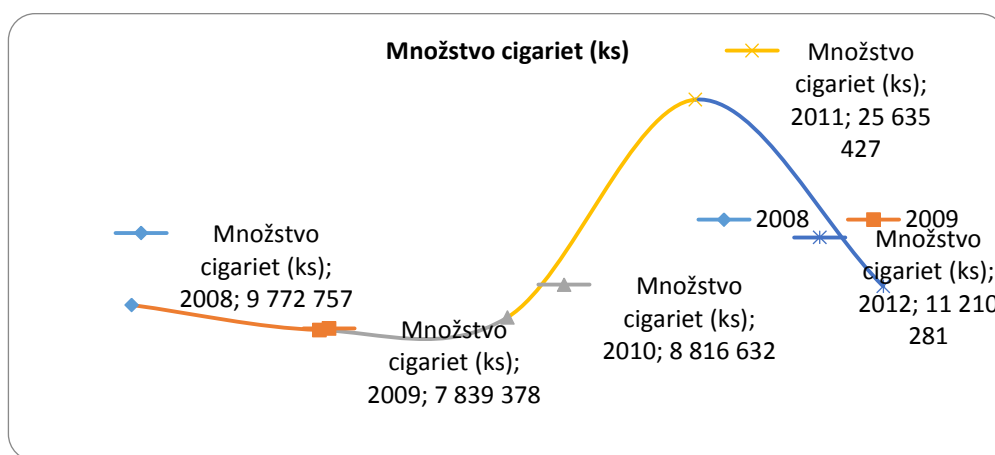
	Počet prípadov	Množstvo cigariet (ks)	Colná hodnota (v EUR)	Finančný únik (v EUR)
2008	152	9 772 757	341 216,42	865 786,58
2009	165	7 839 378	252 985,37	833 977,47
2010	92	8 816 632	363 292,21	1 043 999,72
2011	60	25 635 427	6 896 849,52	2 643 313,39
2012	47	11 210 281	388 056,21	1 164 546,76

Zdroj: ¹⁵

¹⁵ Vlastné spracovanie podľa výročných správ colného úradu za roky 2011, 2010, 2009 a 2008

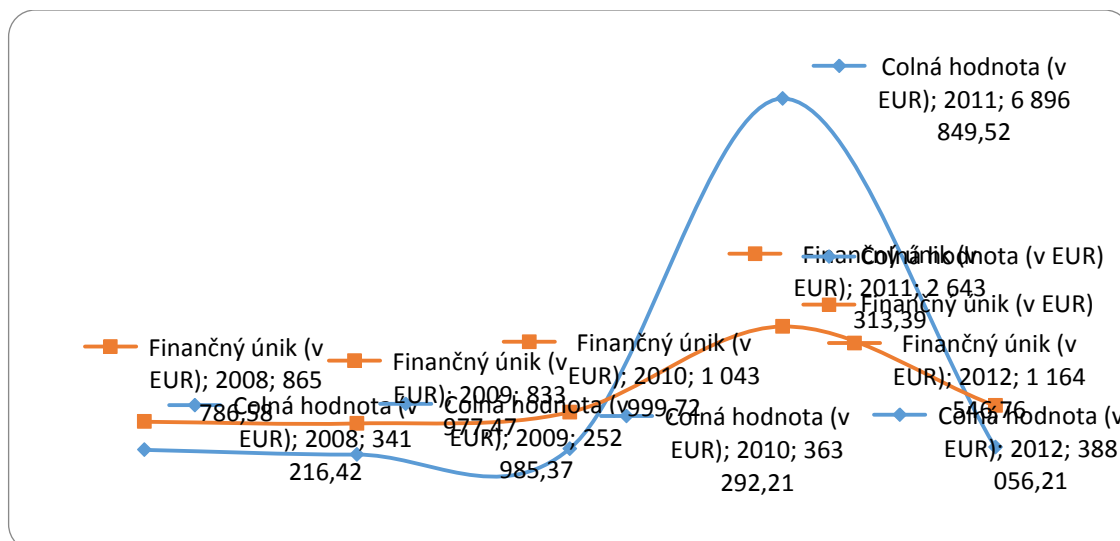
Na predchádzajúcom grafe môžeme vidieť, že od roku 2009 počet prípadov, kedy Colný kontrolný úrad zachytil nelegálne balenia cigariet sústavne klesá. Neznamená to však, že klesali aj daňové úniky. Ako môžeme vidieť na nasledujúcom grafe, počet kusov cigariet od roku 2009 stúpал, v roku 2011 dosiahol mimoriadny nárast a v roku 2012 oproti roku 2011 poklesol, no stále predstavuje nárast oproti roku 2010 o približne 2,4 milióna kusov. Vo februári 2011 totiž Colný kontrolný úrad odhalil najväčšiu nelegálnu výrobu cigariet na Slovensku. V skladových priestoroch istej obchodnej spoločnosti bolo zaistených 753 920 ks cigariet bez kontrolných známkov, ktorých zdravotné varovanie bolo napísané v nemeckom jazyku. Okrem toho boli v týchto priestoroch umiestnené tri výrobné linky na výrobu cigariet, taktiež dva stroje na balenie cigariet, množstvo komponentov na výrobu cigariet a 6 110 kg tabaku. Výška tohto daňového úniku bola vyčíslená na 1 263 433,- EUR.

Graf č. 2: Množstvo záchytov cigariet CKÚ

Zdroj: ¹⁶

Graf č. 3: Colná hodnota a daňový únik pri záchytoch cigariet CKÚ

Zdroj: ¹⁷

¹⁶ Vlastné spracovanie

¹⁷ Vlastné spracovanie

Ako bolo spomenuté vyššie, rovnako ako spotrebiteľské balenie liehu, tak aj balenie cigariet musí byť označené kontrolnou známkou.

V nasledujúcej tabuľke môžeme vidieť prehľad zistených falzifikátov kontrolných známok, výšku potenciálnych daňových únikov, počet predaných balení cigariet označených falošnou kontrolnou známkou a počet predaných nelegálne vyrobených spotrebiteľských balení cigariet označených pravou kontrolnou známkou.

Tabuľka č. 5: Spotrebiteľské balenie cigariet a kontrolné známky

	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010*
Počet falzifikátov KZ	19 200	0	248 000	80 200	0
Výška daňového úniku v tis. EUR	2	0	17	10	0
Počet zistení predaja SBC označeného falzifikátom KZ	1	0	1	1	0
Počet zistení predaja nelegálne vyrobených SBC označených pravou KZ	4 604	6395	6 372	4 361	1 706

*Údaj k 30.9.2010

Zdroj:¹⁸

4.1.3 Daňové úniky na spotrebnej dani z minerálneho oleja

Ďalšou komoditou, ktorá je zaťažená vysokou spotrebnou daňou a dochádza pri nej k častým daňovým únikom je minerálny olej. Uvedieme si činnosti, pri ktorých dochádza k najzávažnejším daňovým únikom:

- Daňové úniky v súvislosti s použitím minerálneho oleja ako pohonnej látky, ktorý primárne nie je určený na použitie ako pohonná látka
Niektoré druhy minerálnych olejov, ako napríklad mazacie oleje, ložiskové, odformovacie a základové oleje, nepodliehajú kontrole pri preprave, ani nemajú stanovenú sadzbu spotrebnej dane. Daňové subjekty ich napriek tomu používajú ako pohonnú látku či palivo, aby sa vyhli plateniu dane.

Príklady

Správca dane z Českej republiky informoval správcu dane Slovenskej republiky, že z územia Českej republiky je prepravovaný na územie Slovenskej republiky základový olej. Správca dane však zistil, že odberateľ tohto oleja má sídlo na Cypre. Na Slovensku si prenajal iba skladovacie nádrže od ďalšej spoločnosti, no v týchto nádržiach žiaden minerálny olej uskladnený nebol.

Správcom dane v Belgicku bol zabezpečený základový minerálny olej prepravovaný od spoločnosti zo Slovenskej republiky spoločnosti so sídlom v Nemecku. Tento však bol miešaný s motorovou naftou. Ďalším šetrením bolo zistené, že daná spoločnosť so sídlom v Slovenskej republike kupovala základový minerálny olej od spoločnosti so sídlom v Českej republike aj v Slovenskej republike a ďalej ho fakturovala spoločnostiam v Českej republike a v Nemecku.

- Daňové úniky v súvislosti so zneužitím inštitútu oslobodenia od spotrebnej dane užívateľskými podnikmi

¹⁸ ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?l>>. [cit. 2013-15-02].

Podľa zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja je minerálny olej používaný užívateľským podnikom na účely iné ako je palivo alebo pohonná látka oslobodený od spotrebnej dane. Pri výrobku, ktorý má podobné vlastnosti ako motorová nafta (napríklad pri zmiešaní motorovej nafty s mazacím olejom), ale je oslobodený od dane, vzniká vysoké riziko, že bude použitý ako pohonná látka. Pri takomto nezákonnom použití dochádza k veľkým daňovým únikom.

Príklad

Spoločnosť so sídlom v Slovenskej republike používa minerálny olej, ktorý je oslobodený od spotrebnej dane na výrobu ľahkého základového oleja. Pohyb výsledného produktu však nie je predmetom kontroly, a teda pri jeho preprave nie sú potrebné prepravné dokumenty. Na základe obchodných dokumentov bolo zistené, že tento výrobok mal byť prepravený do šiestich členských štátov Európskej únie. Nakoľko však nie sú prítomné sprievodné dokumenty existuje riziko, že mohol byť takýto minerálny olej nekontrolovateľne prepravený späť na územie Slovenskej republiky a mohol byť pridávaný do motorovej nafty na slovenských čerpacích staniách.

- Použitie vykurovacích olejov ako pohonnej látky
Vykurovacie oleje, ktorých použitie je určené ako zdroj energie pri vykurovaní, majú sadzbu spotrebnej dane len vo výške 26,55 eura/1 000 kg.

Príklad

Správca dane odhalil prípady, používania vykurovacích olejov namiesto motorovej nafty alebo v zmesi s motorovou naftou v určitých typoch vozidiel a strojov ako pohonnej látky.

- Použitie výrobkov, ktoré svojou podstatou nie sú minerálnym olejom, ako pohonnej látky
Niektoré tovary, napríklad uhl'ovodíkové látky alebo odpadové rastlinné oleje, ktoré sa svojimi vlastnosťami a zložením podobajú minerálnemu oleju, sa pomerne často používajú ako palivo, pohonná látka či prísada do pohonnej látky. Pre správcu dane je dokázanie účelu použitia veľmi náročné, prípadne úplne nemožné. Pre zistenie zatriedenia tovaru musí odobrať vzorku a poslať ju na laboratórne preskúmanie, čo je zdĺhavý proces. Preto sa v praxi často vyskytuje použitie takýchto tovarov ako pohonných látok bez zaplatenia spotrebnej dane, napriek tomu že sú deklarované na iný účel ako pohonná látka.

Príklad

Minerálny olej kódu KN 3824 90 97 a 98 bol v pozastavení dane opakovane prijímaný zo štyroch členských štátov Európskej únie spoločnosťou so sídlom v Slovenskej republike so sprievodnými dokumentmi. Spoločnosť ne vznikla daňová povinnosť nakoľko deklarovala, že účelom tohto minerálneho oleja nie je použitie ako pohonná látka ani ako palivo. Ďalej bol tento minerálny olej posielaný so zjednodušeným sprievodným dokumentom subjektom so sídlom v členských štátoch. Po odobraní vzorky z tohto minerálneho oleja bolo zistené, že má veľmi podobné vlastnosti ako minerálny oleju kódu KN 2710 19 41, čiže ako motorová nafta.

Tabuľka č. 6: Početnosť typov vzoriek z pohľadu počtu žiadostí a z pohľadu počtu vzoriek za rok 2012

Typ vzorky	Počet prijatých žiadostí	% z celkového počtu	Počet prijatých vzoriek	% z celkového počtu
Benzín	122	2,9	122	0,8
Nafta	863	20,7	863	6,0
Farbená nafta	0	0,0	0	0,0
Vykurovacie oleje	16	0,4	16	0,1
Ostatné oleje	441	10,6	441	3,1
Stredný olej	1	0,0	1	0,0

Zdroj: ¹⁹

¹⁹ VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2012

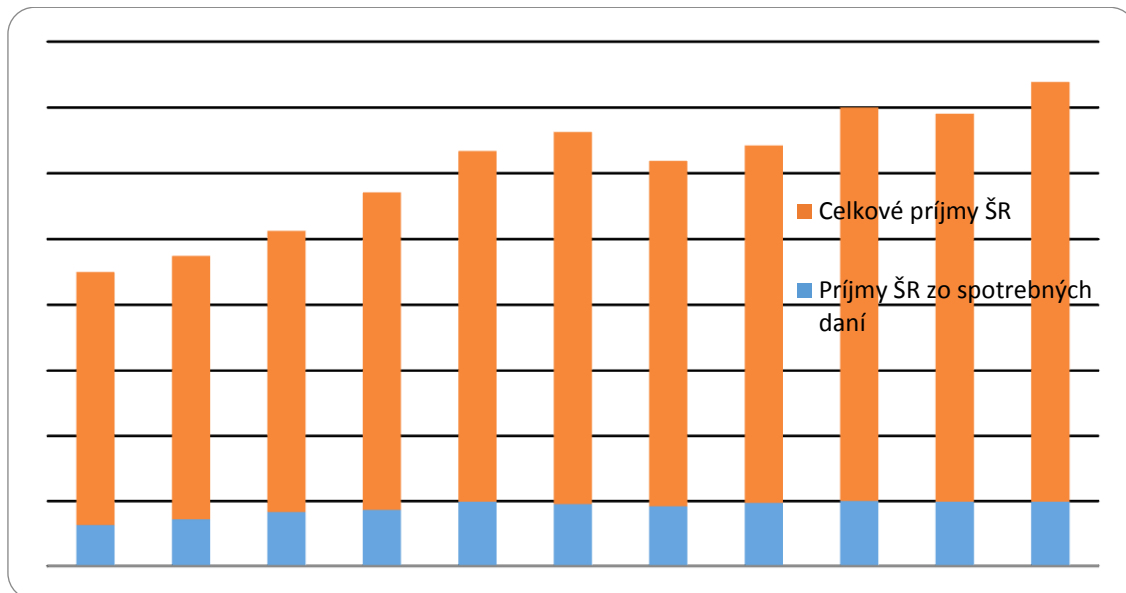
2 Vplyv spotrebných daní na štátny rozpočet

Ako už bolo vyššie spomenuté, spotrebné dane tvoria podstatnú a pomerne stabilnú časť príjmov štátneho rozpočtu. Nakoľko tovary zaťažené spotrebnou daňou majú pomerne nízku cenovú aj dôchodkovú elasticitu, tento druh príjmu je dobre plánovateľný.

Na nasledujúcom grafe môžeme vidieť vývoj podielu príjmov spotrebných daní na celkových príjmoch štátneho rozpočtu za obdobie rokov 2003 až 2013. Príjmy zo spotrebných daní sa na rozdiel od celkových príjmov vyvíjali pomerne rovnomerne. Výraznejší pokles nastal iba v roku 2009. Tento pokles môžeme pripísať hospodárskej kríze, ktorá v tomto roku spolu so Slovenskou republikou zasiahla celý svet. Príjem zo spotrebných daní zaznamenal menší pokles ako pokles celkových príjmov, čo sa odrazilo vo zvýšení podielu príjmov zo spotrebných daní na celkových príjmoch štátneho rozpočtu. Príčiny ďalších výkyvov príjmov zo spotrebných daní boli spôsobené zmenami v zákonoch o spotrebných daniach.

Z grafu tiež môžeme vidieť, že rast celkových príjmov neznamená aj rast príjmov zo spotrebných daní. Napríklad v roku 2008, bol rast celkových príjmov sprevádzaný poklesom príjmov zo spotrebných daní.

Graf č. 4: Podiel príjmov zo spotrebných daní na celkových príjmoch ŠR

Zdroj:

20

V tabuľke č. 11 vidíme prehľad príjmov štátneho rozpočtu zo spotrebných daní za obdobie rokov 2003 až 2012. Najväčší podiel na príjme za celé sledované obdobie má spotrebná daň z minerálneho oleja, ktorá tvorí viac ako päťdesiat percentný podiel na všetkých príjmoch zo spotrebných daní. Druhý najväčší príjem štátneho rozpočtu zo spotrebných daní tvorí spotrebná daň z tabakových výrobkov. Naopak najnižší podiel dosahuje spotrebná daň z vína.

V roku 2004, kedy bol spotrebnou daňou zaťažený iba minerálny olej, lieh, pivo, víno a tabakové výrobky, sa uskutočnila daňová reforma. Táto na jednej strane zvýšila sadzby spotrebných daní, na druhej strane zaviedla opatrenie na zabránenie daňovým únikom. Obe skutočnosti sú dôvodom, že v roku 2004 sme zaznamenali rast príjmov pri všetkých typoch

²⁰ Vlastné spracovanie na základe údajov z Finančnej správy a Ministerstva financií

spotrebných daní. V roku 2007 môžeme pozorovať enormný nárast príjmov zo spotrebných daní, a to konkrétne dane z tabakových výrobkov. Bol spôsobený plánovaným zvýšením sadzby dane v roku 2008. Reakciou spotrebiteľov na toto zvýšenie bolo predzásobenie sa tabakovými výrobkami v roku 2007, aby sa legálne vyhli plateniu dane. Tento prudký nárast bol nasledovaný poklesom, no stále zaznamenávame rast oproti roku 2006.

Tabuľka č. 7: Prehľad príjmov štátneho rozpočtu zo spotrebných daní.

Druh dane (v tis. EUR ¹) podľa ESA95	Rok									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Minerálny olej	870 162	1 008 702	1 046 187	1 089 945	1 117 943	1 185 458	1 046 500	1 032 132	1 071 161	1 036 456
Lieh	111 646	139 657	195 203	168 968	200 571	219 791	197 024	196 881	204 797	195 046
Pivo	54 060	67 494	65 871	64 703	66 333	63 886	58 145	55 832	57 653	56 082
Víno	4 007	4 231	4 103	3 713	3 702	3 931	3 680	4 300	4 043	4 151
Tabakové výrobky	227 992	279 216	493 070	261 877	782 725	324 636	436 472	601 873	622 918	640 366
Elektrina	-	-	-	-	-	4 661	7 532	15 541	15 928	16 800
Uhlie	-	-	-	-	-	471	839	739	588	973
Zemný plyn	-	-	-	-	-	6 410	11 035	23 508	21 360	23 465
SPOLU	1 267 867	1 499 300	1 804 434	1 589 206	2 171 274	1 809 244	1 761 227	1 944 968	1 998 448	1 973 340

*Údaje sú prepočítané konverzným kurzom 1 euro = 30,1260 Sk.

Zdroj:²¹

Ďalšími faktormi ktoré ovplyvňovali výnosy zo spotrebných daní plynúce do štátneho rozpočtu v sledovanom období boli dôsledky svetovej hospodárskej krízy, presun správy spotrebných daní z daňových úradov na úrady colné a neskôr na finančnú správu a rôzne ďalšie legislatívne opatrenia na elimináciu daňových únikov (zavedenie opatrení na eliminovanie nelegálneho liehu na trhu).

Ako sme si dokázali, spotrebné dane sú dôležitou a stabilnou súčasťou príjmov štátneho rozpočtu, preto je v záujme štátu aby sa snažil vytvárať rôzne opatrenia, ktorými bude znižovať daňové úniky. Niektoré z týchto opatrení si uvedieme v nasledujúcej kapitole.

3 Komparácia daňových únikov v Slovenskej a Českej republike

Pre lepšiu predstavu porovnáme príjmy a tiež úniky na spotrebných daniach Slovenskej republiky s Českou republikou. Túto krajinu sme si vybrali z dôvodu, že rovnako ako Slovenská republika aj Česká republika vstúpila do Európskej únie v máji 2004, no spoločnú menu euro prijala iba jedna z nich, a to Slovenská republika v roku 2009.

V Slovenskej republike upravuje vymáhanie daňových nedoplatkov zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní, teda takzvaný daňový poriadok. V Českej republike je táto úprava

²¹ Spracované podľa MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. d. n. *Daňové príjmy*. [on-line]. Dostupné na internete: < <https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4738>>. [cit. 2014-14-03].

podstatne zložitejšia. Za hlavný predpis môžeme pokladať zákon č. 280/2009 Sb., daňový rád, ktorý sa však odvoláva aj na použitie zákona č. 99/1963 Z. z. občanský soudní řád.

Spotrebné dane sú v Českej republike zavedené už od 1. 1. 1993. Zákon č.587/1992 Sb., o spotrebných daniach, ktorý ich pôvodne upravoval bol veľakrát novelizovaný, až bol nahradený zákonom č. 353/2003 Sb., o spotrebných daniach. Cieľom noviel bolo približovanie právnych úprav spotrebných daní platných v Českej republike s právnymi úpravami Európskej únie, spresňovanie definície predmetu dane, úprava režimu oslobodenia od dane, približovanie minimálnych sadzieb spotrebných daní a podobne. Aktuálne sa spotrebnou daňou v Českej republike zdaňujú tieto výrobky: lieh, pivo, víno a medziprodukty, tabakové výrobky a minerálne oleje.²²

Podobne ako v Slovenskej republike, daň je splatná keď je tovar uvedený do daňového voľného obehu, teda keď opustí registrovaný daňový sklad. Zdaňovacím obdobím je jeden mesiac a daň je splatná do štyridsiateho dňa po skončení príslušného zdaňovacieho obdobia. Pri tabakových výrobkoch sa daň platí prostredníctvom tabakových nálepiek, pričom je splatná do šesťdesiatich dní od ich nákupu. Daň je stanovená pevnými sadzbami s výnimkou cigariet, kde sa daň tvorí kombináciou pevnej sadzby a percentuálnej časti z konečnej maloobchodnej ceny. V nasledujúcej tabuľke si uvedieme sadzby spotrebných daní v Českej republike.²³

Tabuľka č. 8: Sadzby spotrebných daní v Českej republike

Minerálny olej	do 0,013 g/l	468,6987 €
	nad 0,013 g/l	500,4563 €
Pivo	základná	1,168096 €
	znižená	0,584048 €
Víno	tiché	0 €
	šumivé	85,41705 €
	medziprodukt	85,41705 €
Tabakové výrobky	tabak	65,70542 €
	27%	
	cigary a cigarky	0,048914 €
	cigarety	0,043439 €
Lieh	základná	1040,336 €
	znižená	521,9931 €

*prepočítané kurzom 1€ = 27,395 CZK

Zdroj:²⁴

Na komparáciu sme si zvolili časové obdobie od vstupu Slovenskej aj Českej republiky do Európskej únie, teda od roku 2004, až po najaktuálnejšie údaje z roku 2012. Toto obdobie zachytáva stav pred hospodárskou krízou, počas krízy, až po obdobie, kedy sa ekonomika začala ozdravovať, čo možno pozorovať na zlepšovaní makroekonomických ukazovateľov.

Ako môžeme vidieť v tabuľke číslo 12, rovnako ako v Slovenskej, tak aj v Českej republike tvorí jednoznačne najväčší podiel na príjmoch zo spotrebných daní príjem

²² CELNÍ SPRÁVA ČR. d. n. *Spotřební dane a jejich správa*. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrební-dane/Stranky/default.aspx>>. [cit. 2014-29-03].

²³ BUSINESSINFO. 5. 1. 2012. *Daňový systém České republiky*. [on-line]. Dostupné na internete: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>>. [cit. 2014-29-03].

²⁴ CELNÍ SPRÁVA ČR. d. n. *Změna sazeb spotřebních daní*. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.celnisprava.cz/cz/crceskebudejovice/aktuality/Stranky/zmena-sazeb-spotrebnich-dani.aspx>>. [cit. 2014-29-03].

z minerálneho oleja. Druhý najväčší podiel sa dosahuje zo spotrebnej dani z tabakových výrobkov, a naopak najnižší podiel dosahuje spotrebná daň z vína. Taktiež vývoj príjmov v priebehu rokov 2004 až 2012 je podobný ako v Slovenskej republike, teda príjem zo všetkých daní rástol, až na rok 2009 a obdobie hospodárskej krízy, kedy bol zaznamenaný menší pokles príjmov zo spotrebných daní z minerálneho oleja, tabaku a tabakových výrobkov, liehu, vína aj piva.

Česká republika dosahuje vyššie príjmy zo spotrebných daní ako Slovenská republika, čo môžeme pripísať väčšej rozlohe a väčšiemu počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 9: Porovnanie príjmov zo spotrebných daní v Slovenskej a Českej republike

Rok		Spotrebná daň z				
		vína	minerálnych olejov	liehu a liehovín	piva	tabakových výrobkov
2004	ČR	7 300,60	2 142 726,77	138 711,44	113 159,34	803 066,25
	SR	4 231,00	1 008 702,00	139 657,00	67 494,00	279 216,00
2005	ČR	10 950,90	2 836 283,99	211 717,47	127 760,54	927 176,49
	SR	4 103,00	1 046 187,00	195 203,00	65 871,00	493 070,00
2006	ČR	10 950,90	2 872 787,00	248 220,48	127 760,54	1 175 396,97
	SR	3 713,00	1 089 945,00	168 968,00	64 703,00	261 877,00
2007	ČR	12 279,61	3 026 099,65	259 937,94	133 491,51	1 715 553,93
	SR	3 702,00	1 117 943,00	200 571,00	66 333,00	782 725,00
2008	ČR	12 261,36	3 073 772,59	258 331,81	129 950,72	1 369 081,95
	SR	3 931,00	1 185 458,00	219 791,00	63 886,00	324 636,00
2009	ČR	11 863,48	2 978 609,24	253 221,39	125 522,91	1 376 309,55
	SR	3 680,00	1 046 500,00	197 024,00	58 145,00	436 472,00
2010	ČR	11 662,71	3 056 105,13	238 123,75	156 860,74	1 550 166,09
	SR	4 300,00	1 032 132,00	196 881,00	55 832,00	601 873,00
2011	ČR	11 425,44	2 954 042,71	246 979,38	163 825,52	1 641 102,39
	SR	4 043,00	1 071 161,00	204 797,00	57 653,00	622 918,00
2012	ČR	11 680,96	2 965 431,65	237 598,10	169 921,52	1 715 678,04
	SR	4 151,00	1 036 456,00	195 046,00	56 082,00	640 366,00

*prepočítané kurzom 1€ = 30,126 SK, 1€ = 27,395 CZK

Zdroj:²⁵

Zatiaľ čo príjmy zo spotrebných daní sa vyvíjali pomerne rovnomerne v Slovenskej aj Českej republike, pri únikoch spotrebných daní to nebolo také vyrovnané. Na Slovensku prevládali z únikov jednotlivých spotrebných daní, ako v počte prípadov, tak aj vo výške daňového úniku, únik tabakových výrobkov. V Česku v počte prípadov prevažoval únik alkoholických nápojov, no najvyšší únik na daniach v sledovanom období dosiahol minerálny olej. Slovenské kontrolné úrady sa však môžu pochváliť znižovaním počtu prípadov pri jednotlivých únikoch spotrebných daní, čo sa však nedá povedať o Česku, kde zníženie počtu daňových únikov bolo zaznamenané len v období hospodárskej krízy a už v roku 2010 nastal opäť rapidný nárast. Zníženie počtu odhalených prípadov v Slovenskej republike môže byť

²⁵ Spracované podľa: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012. Výročná správa colného úradu za roky 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.

spôsobené práve prijatím spoločnej meny v tomto roku. Porovnanie únikov pre jednotlivé spotrebné dane vidíme v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 10: Porovnanie daňových únikov v Slovenskej a Českej republike

Tabakové výrobky				
	Česká republika		Slovenská republika	
	Únik v €	Počet prípadov	Únik v €	Počet prípadov
2005	7 629 129,40	918	2 139 888,78	4593
2006	65 705 420,70	504	3 941 326,33	140
2007	10 841 394,42	500	2 585 064,14	139
2008	14 455 192,55	333	1 677 210,42	165
2009	6 169 008,94	368	2 569 303,21	170
2010	5 876 984,85	404	1 043 999,72	92
2011	1 861 653,59	681	2 643 313,39	60
2012	21 244 752,69	749	2 054 147,67	54
Minerálny olej				
	Česká republika		Slovenská republika	
	Únik v €	Počet prípadov	Únik v €	Počet prípadov
2005	3 905 822,23	70	776 670,63	301
2006	47 453 914,95	120	226 375,92	10
2007	21 463 770,76	138	-	-
2008	4 964 409,56	81	545 691,41	8
2009	31 465 595,91	75	327 721,78	5
2010	7 045 081,22	106	-	-
2011	10 366 855,27	172	-	-
2012	41 540 427,09	275	1 487,64	1
Alkohol				
	Česká republika		Slovenská republika	
	Únik v €	Počet prípadov	Únik v €	Počet prípadov
2005	2 774 228,87	424	1 157 787,81	827
2006	25 296 586,97	1075	3 673 311,13	37
2007	2 445 701,77	1190	390 150,64	75
2008	2 591 713,82	436	167 863,78	51
2009	511 042,16	381	125 421,26	36
2010	912 575,29	641	544 553,40	-
2011	3 978 828,25	1293	99 538,88	14
2012	25 880 635,15	1 869	7 502,26	8

*prepočítané kurzom 1€ = 30,126 SK, 1€ = 27,395 CZK

Zdroj: ²⁶

²⁶ Spracované podľa: Informácie o výsledkoch činnosti Celní správy ČR za rok 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012. Výročná správa colného úradu za roky 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.

Použitá literatúra:

- [1] FINANČNÁ SPRÁVA SR. d. n. *Na Medzinárodných leteckých dňoch tento rok po prvý raz aj finančná správa.* [on-line]. Dostupné na internete: <<http://www.siaf.sk/hlavny-programovy-partner/financna-sprava-sr.html>>. [cit. 2013-28-01].
- [2] VÝROČNÁ SPRÁVA o činnosti finančnej správy za rok 2012
- [3] SCHULTZOVÁ, A. - RABATINOVÁ, M. 2011. *Dane zo spotreby.* Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. s. 193. ISBN 978-80-225-3293-8.
- [4] ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?l>>. [cit. 2013-15-02].
- [5] PÁLENICA SMIŽANY. d. n. *Upozornenie pre pestovateľov ovocia, výrobcov liehu a ostatnú verejnosť.* [on-line]. Dostupné na internete: <http://www.palenicasmizany.sk/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=64:upozorneni-e&catid=35:ostatne&Itemid=76>. [cit. 2013-09-02].
- [6] MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. 13.10.2005. *Informácia o zlepšení činnosti daňovej správy a colnej správy a o návrhu opatrení na elimináciu daňových únikov.* [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4677>>. [cit. 2013-11-02].
- [7] MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR. d. n. *Výnos o normách strát liehu v liehovarníckych závodoch a u ostatných spracovateľov liehu pre jednotlivé druhy strát a uplatnenie týchto strát liehu na účely oslobodenia od spotrebnej dane z liehu.* [on-line]. Dostupné na internete: <https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat_doc.pdf?instEID=-1&attEID=13447&docEID=73029&matEID=1800&langEID=1&tStamp=20090813112234200>. [cit. 2013-15-02].
- [8] Výročná správa o činnosti colnej správy za rok 2011
- [9] ROKOVANIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. d. n. [on-line]. Dostupné na internete: <<https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastnymat.rtf?l>>. [cit. 2013-15-02].
- [10] Spracované podľa MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. d. n. *Daňové príjmy.* [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4738>>. [cit. 2014-14-03].
- [11] CELNÍ SPRÁVA ČR. d. n. *Spotřební dane a jejich správa.* [on-line]. Dostupné na internete: <<https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>>. [cit. 2014-29-03].
- [10] BUSINESSINFO. 5. 1. 2012. *Daňový systém České republiky.* [on-line]. Dostupné na internete: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>>. [cit. 2014-29-03].

Kontaktné údaje

Ing. Ivana LENNEROVÁ, PhD.
Katedra ekonomickej teórie
Fakulta národohospodárska
Ekonomická univerzita
Ulica: Dolnozemska cesta č. 1
851 04 Bratislava
Štát: Slovenská republika
email: ivana.lennerova@euba.sk